

Жыве Беларусь!

БЕЛАРУС

Address: P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

BIELARUS/Belarusian newspaper in Free World ISSN 1054-9455
Published by the Belarusian American Association, Inc.

№ 555 Красавік 2009 г.
Год выдання 58

ЗВАРОТ

да беларускага народу з нагоды
91-х угодкаў БНР

Атава, Канада, сакавік 2009 г.

Дарагія суродзічы-беларусы!

Ад імя Рады Беларускай Народнай Рэспублікі маю гонар вітаць Вас з нашым вялікім нацыянальным сьвятам, угодкамі абвешчання 25 сакавіка 1918 году незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, якія мы называем Днём Волі.

Нацыянальныя сьвяты кожны народ сьвяткуе радасна і ўрачыста. З глыбіні сэрца жадаю, каб і для ўсіх нас, як на Бацькаўшчыне, гэтак і па-за яе межамі, гэты дзень стаўся нагодай выявіць сваю любоў да Бацькаўшчыны. Адначасна прашу кожнага з вас задумацца над пытаньнем, куды вядзе нашу краіну палітыка сёньняшняга рэжыму ў Беларусі.

Жыве беларускі народ ува ўмовах няволі. Кантрактная сыстэма; забарона дзецям з чарнобыльскай зоны карыстацца дапамогай добразычлівых людзей цывілізаванага сьвету; тэрор у форме падслухованьня тэлефонных размоваў, адбіткаў пальцаў, несанкцыянаваных ператрусаў, канфіскацыяў і затрыманьняў, фатаграфаваньня людзей на грамадзкіх мерапрыемствах; новапрыдуманая зьявольваньне ў войску непаслухмянае моладзі пасьля яе выключэньня са школаў і ўнівэрсытэтаў; абмяжованьні доступу да праўдзівае інфармацыі. Беларусь сталася падобнай да афрыканскае Зымбавэ пад дыктатураю Мугабэ. Засталося толькі правесці рэфэрэндум аб пажыццёвай прэзыдэнтуры ды пераёмнасьці ўлады па прызначэньню, без галасаваньня.

Эўропа стараецца памагчы Беларусі, але толькі сам народ Беларусі можа стрымаць разгул дыктатуры й самаволі. Толькі вы, дарагія суродзічы, можаце паказаць адзін аднаму й цэламу сьвету, што вы адчуваеце зьдзек нялюдзкага рэжыму, прагнеце спакайнейшага, лепшага жыцця.

Рада БНР із свайго боку робіць усё магчымае, каб вонкавы дэмакратычны сьвет ведаў праўду пра становішча ў Беларусі ды спрыяў справе аднаўленьня ў ёй дэмакратычнага ладу й грамадзянскіх свабодаў. Рада БНР працуе на тое, каб непаслабна трывалі нашы адраджэнскія намаганьні, каб жыла й разьвівалася беларушчына, каб гарэла сьвяцільня Акту 25 сакавіка 1918 году. Ведайма, што зарука будучыні ў памятаньні мінуўшчыны.

Дапамажы нам Божа.

Жыве Беларусь!

Івонка СУРВІЛЛА, Старшыня Рады Беларускай Народнай Рэспублікі

Значэньне і веліч 25 Сакавіка

Для хвалі беларускай эміграцыі, да якой я належу, Дзень 25-га Сакавіка быў заўсёды найвялікшым беларускім сьвятам, якое абавязкова адзначалася ўва ўсіх беларускіх асяродках у сьвеце.

Гаворачы нядаўна з маімі атаўскімі сябрамі, якія шмат пазьней выехалі зь Беларусі, пра сьвяткаваньне 25 Сакавіка, я здала сабе справу, што пра значэньне Дня Волі – як мы цяпер называем гэтае сьвята – у Беларусі дасюль людзі мала ведаюць. Да 80-х гадоў Масква старалася яго сьцерці з памяці нашага народу, а цяпер мы звычайна болей гаворым у гэты дзень пра будучыню, як пра мінулае. Будучыні я прысьвяціла мой Сакавіковы зварот і сёлета. Аднак канчаю яго словамі: “Ведайма, што зарука будучыні ў памятаньні мінуўшчыны.”

З нагоды 60-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі ў 1978-м годзе мой муж Янка Сурвілла прысьвяціў свой даклад, між іншым, тэме значэньня і велічы падзеі, якая адбылася ў Менску 25-га сакавіка 1918 году. Хачу падзяліцца з Вамі гэтай часткай дакладу.

“...Каб лепш зразумець незвычайную веліч і значэньне гэтай падзеі, мы павінны пабачыць яе на фоне гістарычнага працэсу, які яе папярэдзіў... Гісторыя нас вучыць, што ўсе народы ў розныя часы перажывалі пэрыяды росту, росквіту, дабрабыту; пэрыяды заняпаду, галечы, няволі. Наш народ ня быў ніякім выняткам; яго таксама спатыкаў розны лёс на жыццёвым шляху.

Беларускі народ увайшоў у гісторыю як народ дзяржаўны, з уласнымі дзяржаўнымі

традыцыямі, з уласным духовым скарбам, народ, які на працягу вякоў разьвіваў, удасканальваў і гераічна абараняў гэтыя свае нацыянальныя вартасці. Спачатку былі гэта ўдзельныя княствы фэадальнае эпохі, якія ўпісалі прыгожыя бачыны ў гісторыю нашага народу, а пазьней слаўнае магутнае Вялікае Княства Літоўскае, у пэрыяд якога беларуская мова, пісьменства, беларускае права-законадаўства – беларуская культура асягнулі высокага ўзроўню дасканаласці, а развой палітычнай думкі дазволіў стварыць моцны і складаны дзяржаўны арганізм, слова якога мела незвычайную вагу ў палітычным жыцці тагачаснае Ўсходняе Эўропы.

Але пасля гэтага пэрыяду росту, росквіту, славы і магутнасці наступаюць цяжкія часы. Зьніможаны ў безустанных абаронных войнах, пакінуты кіруючым элементам, які ў той час быў носьбітам нацыянальнае сувэрэннасці, беларускі народ апынуўся ў поўным палітычным зьявольваньні і ўмовах жажлівага сацыяльнага прыгнечаньня; ён апынуўся на дне поўнага заняпаду. У 1793-м годзе амаль уся тэрыторыя Беларусі была ўлучаная ў склад Расейскае імперыі. І кожны з нас добра ведае, што гэта азначае. Пачаліся вывазы асьвечаных людзей, спэцыялістаў. Пачалася ліквідацыя навуковых і культурных установаў, а пазьней і школьніцтва наагул. У 1839-м годзе разганяецца Беларускае Нацыянальнае Царква ды забараняецца ў сьвятынях беларуская мова. У 1867-м годзе забараняецца друк у беларускай мове. Праводзіцца гвалтоўная русыфікацыя ды здушэньне ўсялякіх праяваў беларускага

Заканчэньне на бачыне 2

Супольнае сьвяткаваньне 25 Сакавіка

У Нью-Брансўіку, Нью-Джэрзі, 29 сакавіка адбылося сьвяткаваньне Дня Незалежнасці — Дня Волі, 91-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, ладжанае супольна аддзеламі БАЗА ў Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі.

Сьвяткаваньне адкрыў старшыня аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі Юрка Азарка. Прагучаў гімн Злучаных Штатаў Амэрыкі ў прыгожым выкананьні счн. Волгі Казак.

Сьвятар БАПЦ прачытаў малітву за беларускі народ.

Затым сп-ня Тацьцяна Кулакевіч зачытала праклямацыю ад губэрнатара Нью-Джэрзі Джона Корзайна, дасланую Беларуска-Амэрыканскаму Задзіночаньню з нагоды сьвяткаваньня.

Сп. Віталь Зайка прачытаў прывітаньне ад Старшыні Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Івонкі Сурвілла.

Затым прагучэла Аб'яднаная рэзалюцыя заканадаўцаў Нью-Джэрзі, прапанаваная сэнатарам штату Джонам Вісьнёўскім.

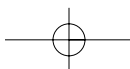
З прывітальным словам да прысутных зьявінуўся “гаспадар” сьвяткаваньня, старшыня аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі Юрка Азарка.

Пасьля сьвяточнага банкету ўрачыстасьць была прадоўжылася. Былі прачытаны прывітаньні ад сэнатара Фрэнка Лаўтэнбэрга, кангрэсмэна Фрэнка Палонэ. З прававай перад прысутнымі на тэму 91-х угодкаў незалежнасці Беларусі выступіў Старшыня Галоўнай управы

Заканчэньне на бачыне 6

Агульны здымак некаторых удзельнікаў сьвяткаваньня ў Гайленд-Парку

Акцыя ЗБМА

Згуртаванне Беларускай Моладзі ў Амэрыцы правяло 28 лютага мітынг у падтрымку партыі Беларуска-Хрысьціянская Дэмакратыя. Мітынг адбыўся каля будынку Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў і цягнуўся каля трох гадзін. Хрысьціянскія розныя канфэсіяў і людзі дэмакратычных перакананьняў, сярод якіх былі беларусы, расейцы і амэрыканцы, прынялі ўдзел у мітынгу.

Старшыня ЗБМА Мікола Цімашэнка, распавёў прысутным пра падзеі, якія адбыліся вакол зьезду БХД, у прыватнасьці, пра праблемы з памяшканьнем для правядзеньня зьезду, пра запалохваньне дэлегатаў з боку ўладаў. Таксама ён распавёў пра захады ЗБМА для прыцягненьня ўвагі амэрыканскіх уладаў да праблемаў хрысьціянства ў Беларусі.

Мікіта Агароднік распавёў пра змаганьне БХД супраць альяганізацыі Беларусі і заклікаў трымацца разам у абароне правоў беларусаў на Бацькаўшчыне.

На мітынгу сабралі подпісы ў падтрымку БХД. Было вырашана актыўней кантактаваць з уладамі ЗША па пытаньнях дапамогі беларускім хрысьціянам.

Паводле www.zbma.net

Адметная падзея ў Бэрліне

Тры дні, з 20-га да 22-га лютага, у буйных бэрлінскіх мастацкіх цэнтрах “ACUD” і “Tacheles” праходзіў форум з удзелам творчай моладзі зь Беларусі, які наладзіў шэраг нямецкіх культурных арганізацыяў. Маладыя кінематаграфісты, музыканты, паэты і фатографы паказалі нямецкім гледачам тое, чым жыве сёньня іх генэрацыя. Упершыню гучала пад высокай столлю “Tacheles” беларуская мова. Цікава было назіраць, як нямецка-гішпанска-італьянская аўдыторыя прыслухоўвалася да мэлядычнага напева вершаў Валерыі Куставай. Нягледзячы на тое, што ёй толькі 24 гады, гэтая менская паэтка ўжо вельмі папулярная ў Беларусі. Яна аўтарка трох паэтычных зборнікаў, першы зь іх выйшаў, калі ёй было 12 гадоў.

Вось напрыклад, адзін зь вершаў “Кроў сусьвету”, напісаны ёю ў 11 гадоў:

Бачу белае поле –
усё у чорнай крыві.
Бачу белае поле –
у чырвонай крыві.
Бачу белае поле –
і няма там крыві.
На першым полі
памёр Сатана –
Хай ня ўстане ніколі,

Каменем у сэрца сваё
забярэ ўсе грахі.
На другім полі памёр Беларус –
Можа, устане калісьці,
Бо мова адна, безь яго,
Жыць ня зможа.
На трэцім полі
памёр Гасподзь.
І уваскрос ён.
І прыйдзе да нас.
13 лютага 1995 году

Сярод фатографіў трэба адзначыць гарадзена А. Лянкевіча, які прапанаваў зьмястоўную і цікавую выставу.

Асабліваю ўвагу выклікала выступленьне сьпявачкі з Маладэчна Тацыяны Беланогай. Аўдыторыя доўгімі воплескамі дзякавала ёй за высокі прафэсіяналізм выкананьня. Трэба адзначыць, што песьні яна сьпявала свае. Уладальніца голасу вельмі падобнага да ангельскай сьпявачкі Sinead O'Connor, пакарыла аўдыторыю. Імпрэза сабрала шматлікіх гасьцей і тых, хто цікавіцца беларускай культурай, былі нават госьці з Дрэздану і Варшавы. Пасьля заканчэньня афіцыйнай часткі прысутныя маглі калегавацца з знаёмымі, ажыўлена абменьвацца ўражаньнямі і думкамі.

Асабліва хацелася б адзначыць, што гэтыя прадстаўнікі новай генэрацыі

Тацыяна Беланогая

творчай моладзі Беларусі пазбаўленьня комплексу “другаснасьці” перад эўрапейцамі. Яны валодаюць 2-3 мовамі, лёгка ідуць на кантакт, будуць жыцьцё па сваіх уласных уяўленьнях.

Алесь МАЛАХОЎСКИ

Значэньне і веліч 25 Сакавіка

Заканчэньне з бачыны 1

нацыянальнага жыцьця. Наступілі цёмная глухая ноч у жыцьці беларускага народу. Ён страціў усялякае аблічча нацыі, уключна з нацыянальным назовам – апынуўся на краі нацыянальнай сьмерці. Купала гэтак пісаў пра тыя часы:

*Спаў народ, і Ты спала, і ворагі верылі –
І дзямлілі Цябе, усімі мерамі мерылі,
што памерла ўжо Ты – не адзін так казаў чалавек, –
што ніхто не разбудзіць Цябе, што заснула навек.*

Але гэта не была сьмерць. У падсвядомасьці тлела яшчэ, перамагаючы ўдушліваю атмасфэру цяжкае расейскае няволі, нацыянальная іскра і чакала ажыўляючага подыху, каб разгарэцца ў магутнае полымя нацыянальнага адраджэньня.

Працэс нацыянальнага адраджэньня пачынаўся і разьвіваўся ў незвычайна цяжкіх умовах. Асабліва неспрыяльным момэнтам было тое, што народ быў забыўся пра сваю ўласную мінуўшчыну, ды што была перарваная нітка дзяржаўных традыцыяў, гэтай жыватворнай крыніцы нацыянальных сілаў кожнага народу.

У 1863-м годзе першы падумаў народ да змаганьня “за сваё чалавечае і народнае права” Кастусь Каліноўскі. Ён-жа выдае першую беларускую нелегальную газэту “Мужыцкая Праўда”. За ім, бачачы пагрозу нацыянальнае сьмерці, Францішак Багушэвіч кідае магутны нацыянальны кліч: “Не пакідайце-ж мовы нашай беларускай, каб ня ўмёрлі”. Кліч актуальны і сёньня. Паўстае рух беларускіх народавольцаў. Пачынае выходзіць нелегальны часопіс “Гоман”.

У пачатку 20-га стагодзьдзя паўстае ўжо першая беларуская палітычная партыя Беларуска-Рэвалюцыйная Грамада”, пазней названая Беларускай Сацыялістычнай Грамадой. У 1906-м годзе пачынае выходзіць першая беларуская легальная газэта “Наша Доля”. Была яна кароткатрывалая, але яе месца адразу-ж займае газэта “Наша Ніва” – слаўная

“Наша Ніва”, імём якое названы цэлы пэрыяд нашага нацыянальнага адраджэньня “нашаніўская пара”. Каля “Нашай Нівы” гуртуюцца тагачасныя беларукія паэты і пісьменьнікі з Янкам Купалам на чале ды ў ёй друкуюць свае творы, усяцэла скіраваныя на нацыянальнае адраджэньне.

“Наша Ніва” зьбірае і творыць беларускія нацыянальныя кадры ды ажыўляе іхную дзейнасьць сярод народных гушчаў. Яна становіцца ідэялягічнай правадыркай нашага нацыянальнага адраджэньня, кузьяні беларускай нацыянальнай думкі. Цяпер мы наглядзем ужо не спарядычныя заклікі да самазахаваньня, да ратунку ад нацыянальнай сьмерці, а наважанае змаганьне за людскую і народную годнасьць. Нацыянальна-адраджэнскі працэс разгарэецца магутным полымем і хутка крочыць наперад, каб зараз-жа пераліцца ў беларускі нацыянальна-вызвольны рух. Янка Купала піша ў гэтым часе свой слаўны верш “А хто там ідзе”, у якім гэтак добра адлюстроўвае гэтую пару беларускага нацыянальнага адраджэньня.

* * *

Першая сусьветная вайна стварае ўмовы, якія стымулююць ажыўленьне беларускага нацыянальнага руху. Паўстаюць першыя беларускія нацыянальныя арганізацыі: Беларускі Нацыянальны Камітэт, Канфэдэрацыя Вялікага Княства Літоўскага, Саюз Незалежнасьці і Непадзельнасьці Беларусі. Газэта “Гоман” прадаўжае традыцыі “Нашае Нівы”. Беларусы выходзяць на міжнародную арэну і прымаюць удзел у міжнародных канфэрэнцыях.

Рэвалюцыйны адзее 1917-га году адчыняюць яшчэ шырэйшыя магчымасьці. У Менску пачынае выходзіць газэта “Вольная Беларусь”. Узнаўляе сваю дзейнасьць Беларуска-Сацыялістычная Грамада. Паўстае Беларуска-Партыя Народных Сацыялістаў, Беларуска-Народ-

ная Грамада, Хрысьціянская Дэмакратычная Лучнасьць. Пачынаюць паўставаць першыя беларускія вайсковыя арганізацыі. У сакавіку 1917-га году ў Менску склікаецца спалучаны зьезд беларускіх арганізацыяў і Беларускай Сацыялістычнай Грамады: паўстае агульнанацыянальны ворган – Беларускі Нацыянальны Камітэт. У ліпені таго-ж году зьезд беларускіх нацыянальных арганізацыяў і партыяў ператварае Беларускі Нацыянальны Камітэт у Цэнтральную Раду Беларускіх Арганізацыяў і Партыяў. Нацыянальны зьезды беларускіх вайскоўцаў прыводзяць да стварэньня Цэнтральнае Беларускае Вайсковае Рады. Гэтая Рада ў кастрычніку 1917-га году злучаецца з Цэнтральнай Радай Беларускіх Арганізацыяў і Партыяў, і ў выніку паўстае Вялікая Беларуска-Радная Рада, якая, бяручы на ўвагу дынамічны разьвіццё беларускага нацыянальнага руху ды ўзровень яго палітычнае сьпеласьці з аднаго боку, а з другога агульнае палажэньне, як міжнароднае, так і ўнутры Расейскай імперыі, прыступае да скліканьня Ўсебеларускага Кангрэсу.

Першы Ўсебеларускі Кангрэс адбыўся ў сьнежні 1917-га году. “Ніводная нацыя былое Расейскай імперыі – піша Пётра Крэчэўскі – ня мела такога рэпрэзэнтацыйнага ва ўсіх дачыньнях, запраўды агульнанароднага сходу, выражальніка народнае волі да адбудовы свайго гаспадарства. Кангрэс прыняў пастанову аб устанавленьні ў Беларусі рэспубліканска-дэмакратычнага ўраду ў форме Беларускай Народнай Рэспублікі. Нягледзячы на гвалтоўную рэакцыю на гэтую пастанову з боку бальшавікоў, ён выбраў Раду і перадаў ёй свае паўнамоцтвы да часу магчымых вольных выбараў. Рада-ж з Кангрэсу паклікала із сябе Выканаўчы Камітэт, які і павёў дзейнасьць, скіраваную на рэалізацыю пастановаў Кангрэсу.

Дзейнасьць гэтая была энэргічная ў сваім разьвіццё і наважана ў сваёй скіраванасьці. Першы акт Выканаўчага Камітэту – пераняцьце ўлады ў краіне. “Выканаўчы Камітэт Рады Ўсебеларускага Зьезду... здзяйсняючы мэты Зьезду, абвешчае сябе часовай уладай на Бела-

русі”, кажацца ў Першай Устаўной Грамаце, выданай 21-га лютага 1918-га году. Неўзабаве творыцца першы беларускі ўрад.

Другі дзяржаўна-палітычны акт – абвешчаньне асноваў канстытуцыі Беларускай Народнай Рэспублікі – дакананы ў форме Другой Устаўной Граматы 9-га сакавіка таго-ж году. Кансэквэнтна, Выканаўчы Камітэт Рады Першага Ўсебеларускага Зьезду абвешчаецца Радай Беларускай Народнай Рэспублікі.

І няўстрымны працэс крышталізацыі беларускае нацыянальна-палітычнае думкі, нацыянальнае імкненьне душы беларуса да паўніні людзкога і нацыянальнага жыцьця прыводзяць да кульмінацыйнага момэнта беларускага нацыянальна-вызвольнага руху, да Акту 25-га сакавіка 1918-га году: “Цяпер мы, Рада Беларускай Народнай Рэспублікі, скідаем з роднага краю апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасьці... Ад гэтага часу Беларуска-Народная Рэспубліка абвешчаецца незалежнай і вольнай дзяржавай.”

Беларускі народ пасьля векавое няволі аднавіў сваю дзяржаўнасьць, вярнуў сабе сваю нацыянальную годнасьць, асягнуў сваю мэту быць вольным, незалежным, суверэнным.

Асягненьня гэтага, нажаль, замацаваць не ўладася. Беларусь апынулася паноўна ў фізычнай няволі... Беларусь была парэзаная, падзеленая між суседзьмі. Усходні панявольнік ня мог ігнараваць беларускі нацыянальна-вызвольны рух. На месца зьнішчанае ім адноўленае беларускае дзяржаўнасьці, ён быў вымушаны стварыць свой твор, Беларуска-Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку, безумоўна поўнасьцю ад яго залежную. Але памятайма, каб не было Акту 25-га сакавіка, каб ня было БНР, ня было-б і БССР, і сёньня Беларусь не была-б сябрам Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў...”

Гэта быў даклад, прычынены ў 1978-м годзе. Цяпер мы смела можам дадаць, што не было-б і другога абвешчаньня незалежнасьці Беларусі ўжо ў нашыя часы.

Івонка СУРВІЛЛА

25 Сакавіка ў беларускіх асяродках ЗША

Агаё

У нядзелю, 29-га сакавіка, у Беларуска-амэрыканскім цэнтры “Полацк” і царкве Божай Маці Жыровіцкай прайшло святакаванне ўгодкаў 25-га Сакавіка, а таксама прэзэнтацыя Цэнтру Беларускіх Дасьледаваньняў (ЦБД).

У час багаслужбы святачны малебен адслужыў Уладыка Германас.

Пасьля святачнага банкету былі прачытаны віншаванні ад Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілла і Беларускага Кангрэсовага Камітэту.

Потым з прамовамі аб дзейнасьці Цэнтру Беларускіх Дасьледаваньняў выступілі стыпендыятка Надзея Сучугова, дырэктарка Цэнтру Марыя Паўліна Сурвілла і першы амбамадар ЗША ў Беларусі Дэйвід Суорц, які таксама адказаў на пытанні слухачоў аб амэрыкана-беларускіх адносінах. Беларусы Кліўленду віталі дзейнасьць ЦБД і аказалі добрую фінансавую падтрымку ягонаў дзейнасьці, дамовіліся аб будучым супрацоўніцтве.

Сяргей РАМАНЮК

Ілінойс

Урачыста адзначылі 91-ю гадавіну БНР сябры чыкагаўскай беларускай суполкі. У памешканні царквы сьв. Юрыя а. Павал Фалькоўскі адслужыў літургію ў гонар верных сыноў Беларусі, якія на палёх бітваў паклалі свае галовы за свабоду і незалежнасьць роднага краю. Пасьля велічнага вынасу дзяржаўных сьцягоў ЗША і Беларусі была прачытаная малітва за росквіт Беларусі, за шчасліваю долю яе народаў.

Былы гамяльчанін Віктар Бандарцоў сваім дакладам нагадаў асноўныя этапы барацьбы беларускага народу за нацыянальную незалежнасьць, засяродзіў увагу на яркіх фактах выяўленьня свабодалюбства і мужнасьці людзей, якія не шкадавалі сілы, здароўя, крыві і нават жыцьця і самаахвярна прысьвяцілі сябе высокай місіі вызваленьня роднай зямлі ад розных формаў прыгнёту.

Аўтар гэтых радкоў у сваім выступленьні адзначыў гістарычную ролю пачынальнікаў сучаснай беларускай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа, пракоўкаў беларускай свабоды, у фармаваньні нацыянальнай сьвядомасьці свайго народу, падкрэсьліў, што іх натхнёныя словы разбудзілі ў беларусаў надзею і веру ў магчымасьць вызваленьня, у магчымасьць узяцьця з каленяў, скінуць з сябе векавыя нягоды прыніжэньня, выйсьці з поцемак на шырокія прасторы жыцьця, сьмела глядзець у сваю будучыню. Ён заўважыў, што не выклікае ніякага пярэчаньня тое, што ў памешканні царквы сьв. Юрыя побач з лікамі розных святах знаходзяцца партрэты гэтых славуных клясыкаў – волатаў беларускага прыгожага пісьменства. Аўтар гэтых радкоў таксама прачытаў слухачам урывак са свайго апавяданьня “Сыноўска адданасьць”.

Сакратар парафіяльнай рады царквы Алёна Бальцэвіч нагадала аб культурных сувязях, якія падтрымліваюць прыхаджане чыкагаўскай беларускай суполкі з Беларусью, выказала ім удзячнасьць за тое, што яны са сваіх сьціплых заробкаў змаглі летась сабраць \$500 і перадаць іх у шпіталь вёскі Навікі Менскай вобласьці для лячэньня хворых дзяцей і яшчэ \$200 на разьвіцьцё беларускай культуры перадалі ансамблю “Сябры” у час выступленьня сьпевакоў перад глядачамі ЗША.

З цікавасьцю ўдзельнікі ўрачыстасьці азнаёміліся з выставай карцін беларускага мастака Віктара Коласа, на якіх з натхненьнем і любоўю адлюстраваныя мілыя сэрцу беларускія краявіды.

Атмасфэру беларускай гасьціннасьці і сардэчнасьці красамоўна дапоўнілі стравы нацыянальнай кухні, з традыцыйнай бульбай з кропам і маласольнымі агуркамі, грыбныя, рыбныя і іншыя прысмакі, якія старанна і з душой прыгатавалі прыхаджанкі Жана Чарняўская з дачкой Жэнія, Галіна Сіманавіч і Алёна Афанасьева.

Цімох ЛЯКУМОВІЧ

Паўд. Каліфорнія

У суботу, 28-га сакавіка, чальцы паўднёвакаліфарнійскага гуртка БАЗА святакавалі 91-я ўгодкі абвешчання незалежнасьці БНР. Сустрэча адбылася ва Украінскім Культурным Цэнтры на Мэлоўз Авэню ў Лёс-Анджэлесе (на здымку). Большасьць прый-

шла ў беларускіх вышыванках. Усяго было 11 чалавек, але з трох генэрацыяў беларусаў – ад 10 па 80 гадоў.

Святкаваньне распачалося пад лірычныя народныя песьні ў выкананні, потым перайшло ў беларускія “Маршы і песьні”, калісьці выданя “Нашай Нівай” у 1998 годзе. Зачыталі прывітанні Івонкі Сурвілла, Язэпа Арцюха, Аляксандра Мілінкевіча. Таксама перадалі віншаванні ад Вячкі Станкевіча, Адама Глёбуса, Пітэра Касатага.

Потым размаўлялі пра падзеі ў Менску на апошнім тыдні: мітынг, выкраданні і збіцьці двух актывістаў, паляваньні амонаўцаў на бел-чырвона-белыя балёнкі, ланцуг беларусаў уздоўж цэнтральнага праспэкту. Абмеркавалі і падтрымалі ліст з пратэстам аб звальненьні з прыватнай міжнароднай школы SOL настаўніцы ў Менску з-за таго, што яна растлумачыла 15-гадовай дачцэ палкоўніка МУС, што Дзень Волі святакуе гонар нацыі, а не “адмарозкі”. Даслалі гэты ліст у школы SOL у Вялікай Брытаніі і Менску, а таксама ў амбасаду Вялікай Брытаніі ў Беларусі. Прыгадалі, што хутка, увосень сёлета, будзе знаходзіцца ў нас у Каліфорніі “Вольны тэатар”. Чакаем іх з цікавасьцю.

Глядзелі вясёлыя калядны канцэрт, які нам падаравалі Ганна і Лявон Вольскія ў студзені, таксама паглядзелі гістарычны канцэрт “Салідарныя з Беларуссю” з Пляцу Крулеўскага ў Варшаве, усіх вельмі ўзрушыла гэтая падзея. Накрылі сталы і частаваліся рознымі беларускім стравамі – ад вэндліны да бліноў і квасу. Спадар Володымір – мэнэджар ў Лёс-Анджэлесе зрабіў добры тост з цытатай з Шаўчэнкі пра тое, што кожны павінен сам рабіць парадак у сваім доме. Вырашылі наступным разам рабіць пікнік на Купальле 21 чэрвеня. Магчыма, будзем святакаваць разам з мясцовымі ўкраінцамі. Вярталіся дадому ўсе ў святачным узьнёслым настроі.

А. АРЦЮХОВІЧ

Акруга Калюмбія

Сябры вашынгтонскага гуртка БАЗА ўзялі актыўны ўдзел у наведваньні офісаў амэрыканскіх уладаў падчас святакаваньня 91-х угодкаў незалежнасьці БНР.

Перад пачаткам візытаў у Кангрэс беларусы Вашынгтону далучыліся да іншых сябраў БАЗА, а таксама прадстаўнікоў украінскай дыяспары і кіраўніцтва Аб’яднанага Балтыйска-Амэрыканскага Нацыянальнага Камітэту (JBANC) у цырымоніі ўскладаньня вянка да Мэмарыялу ахвярам камунізму. Менавіта беларусы сталіся першымі, чые прамовы былі запісаныя для ствараемага сьветнага віртуальнага музэю камунізму.

Пасьля ўрачыстасьцяў актывісты БАЗА накіраваліся ў Кангрэс ЗША, дзе наведалі 20 кангрэсавых і сэнацкіх офісаў. Адбыліся сустрэчы з супрацоўнікамі Камітэту па замежных справах Сэнату і Палаты Прадстаўнікоў Кангрэсу ЗША. Падчас сустрэчаў, між іншага, абмяркоўваліся пытанні ўсталяваньня паўнапраўнай місіі ЗША ў Беларусі, адэкватнага фінансаваньня Акту аб дэмакратыі ў Беларусі, падтрымкі СМІ і грамадзкай супольнасьці. Нягледзячы на палітычную прыналежнасьць супрацоўнікаў заканадаўчых устаноў, беларускіх хадакоў прыймалі вельмі цёпла, дэманструючы разуменьне і зацікаўленасьць беларускім пытаньнем. Павага да прадстаўнікоў БАЗА з боку амэрыканскіх уладаў дае надзею на далейшае плённае супрацоўніцтва.

Увечары сябры вашынгтонскага гуртка БАЗА ўзялі ўдзел ва ўрачыстым прыняцьці Цэнтральнай і Усход-

неэўрапейскай Кааліцыі (СЕЕС), арганізаваным у Сэнату ЗША з нагоды пашырэньня НАТО ў Цэнтральнай і Усходняй Эўропе.

Вячаслаў БОРТНІК

Нью-Джэрзі

У Саўт-Рывэры (штат Нью-Джэрзі) знаходзіцца беларуская праваслаўная царква імя сьв. Еўфрасіньні Полацкай і вялікі будынак з паркам Беларускага грамадзка-культурнага цэнтру. У горадзе й ваколіцах жыве ці мала ўраджэнцаў Беларусі ды іхных нашчадкаў. Тут ад пачатку 1960-х гадоў, замацавалася традыцыя вывешваць на галоўнай вуліцы гораду каля будынку музэю беларускі бел-чырвона-белы сьцяг на адзначэньне ўгодкаў абвешчання ў Менску 25 сакавіка 1918 году незалежнасьці БНР.

Такая ўрачыстасьць адбылася й сёлета. У суботу 21-га сакавіка каля будынку музэю, дзе стаіць помнік амэрыканскім вэтэранам, сабраліся прадстаўнікі гарадзкае ўправы ды амэрыканска-беларускіх арганізацыяў на ўрачыстасьць узьняцьця сьцягу. На флагштоку, на якім вісіць амэрыканскі сьцяг, быў узьняты і бел-чырвона-белы як сымбаль вольнай Беларусі.

Мэр Саўт-Рывэру прачытаў дзьве праклямацыі: адну ад імя ўправы гораду, а другую, атрыманую ад губэрнатора штату Нью-Джэрзі. У праклямацыях дзень 25 сакавіка 2009 году абвешчаны Днём Беларускай Незалежнасьці ў Саўт-Рывэры ды ў цэлым штаце з заклікам адпаведна ўшанаваць гэтыя ўгодкі.

Беларускі сьцяг у Саўт-Рывэры будзе вісець на працягу тыдня, а ў царкве сьв. Еўфрасіньні Полацкай будзе адслужаны адпаведны малебен за здароўе й дабрабыт беларускага народу.

Паводле Радзіё Свабода

Нью-Ёрк

Згуртаваньне Беларускай Моладзі ў Амэрыцы правяло 25 сакавіка 2009 году ля будынка Арганізацыі Аб’яднаных Нацыяў маніфэстацыю, прысьвечаную 91-м угодкам абвешчання незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Фатаздымак Анатоля Старкова.

* * *

Беларускі Маладзёвы Рух Амэрыкі правёў 22 сакавіка перад будынкам штаб-кватэры ААН у Нью-Ёрку святачную акцыю, прымеркаваную да 91-х угодкаў абвешчання незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі. Быў зачытаны зварот Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвіллы да беларускага народу.

У гэты-ж час у саборы сьв. Кірылы Тураўскага БАПЦ у Брукліне праходзіла святачнае багаслужэньне.

А 1-й гадзіне папаўдні таго-ж дня ў Беларускім музэі ў Нью-Ёрку адбылося ўрачыстае адкрыцьцё выставы “Мастацтва супраць дыктатуры”, якая раней была паказана ў эстонскім парламанце і ў штаб-кватэры German Marshall Fund у Вашынгтоне.

Пасля адбыўся прагляд дакумэнтальна-публіцыстычнага фільму рэжысэра Ўладзімера Коласа “Галарэя Ады”. Стужка прысьвечаная дзяячці беларускага нацыянальнага адраджэньня, старшыні Германавіцкага культурна-асьветніцкага цэнтру імя Язэпа Драздовіча Адзе Райчонок. На свае сродкі яна заснавала мастацкую галерэю ў вёсцы Германавічы Шаркоўшчынскага раёну Віцебскай вобласьці і рэгулярна праводзіць плянэры з удзелам беларускіх і замежных мастакоў.

Паволде belmov.org

Весткі й Паведамленьні

нью-ёрскага аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня
Viestki j Paviedamlenni
Belarusan American Association, Inc.

✉ 166-34 Gothic Drive, Jamaica, N.Y. 11432 Сусьветнае сеціва: www.baza-belarus.org № 4 (519)

Сакавіцкі сход аддзелу БАЗА ў Нью-Ёрку

У нядзелю, 8 сакавіка, адбыўся чарговы, сакавіцкі сход аддзелу БАЗА ў Нью-Ёрку. Напачатку старшыня аддзелу Віталь Зайка выступіў з аглядам падзеяў у Беларусі за апошні месяц. Сярод навінаў былі ўзгаданыя самагубства праваабаронцы з Салігорску Яны Паляковай у выніку перасьледу і асуджэньня на 2,5 гады папраўчых працаў; правядзеньне Асамблеі няўрадавых арганізацыяў і ініцыятываў — спробы кансалідацыі ўсіх апанэнтаў рэжыму Лукашэнкі; пашырэньне эканамічнага крызісу ў Беларусі, скарачэньне вытворчасці, прымусовы адпачынак за свой кошт. Лукашэнка спадзяецца на расейскі крэдыт памерам 2,5 мільярды даляраў. У галіне знешне-

палітычных сувязяў Беларусі былі ўзгаданыя візыт у Менск генэральнага сакратара Эўразьвязу (ЭЗ) Ксавера Салаяны і абмеркаваньне ўмоваў праграмы “Ўсходняе партнэрства”, згодна зь якой Беларусь, поруч з іншымі постсавецкімі ўсходнеэўрапейскімі краінамі можа атрымаць бязьвязавы рэжым для ўезду грамадзянаў у ЭЗ, вольны гандаль і мажлівасьці фінансаваньня. Лёс праграмы залежыць ад прывядзеньня беларускага заканадаўства да эўрапейскіх нормаў і датрыманняў нормаў у галіне правоў чалавека.

Пераходзячы да жыцця беларускай грамады ў Амэрыцы, была зробленая аб’ява аб правядзеньні 29 сакавіка сёлета сумеснага сьвяткаваньня Дня Не-

залежнасьці Беларусі аддзеламі Нью-Ёрку і Нью-Джэрзі ў Нью-Брансўіку (Н.-Дж.).

Затым Старшыня Галоўнай управы БАЗА Вячка Станкевіч распавёў пра дзейнасьць Галоўнай управы і даў агульную інфармацыю пра БАЗА для тых, хто першы раз быў прысутны на сходзе. Было адзначана, што сакавік — месяц сьвяткаваньняў, калі ўсе беларускія асяродкі ў Амэрыцы адзначаюць найвялік-

татуры Лукашэнкі. Сп. Станкевіч заклікаў усіх, хто можа, падтрымаць акцыю ў Вашынгтоне, далучыцца да яе. Прамоўца таксама адзначыў, што 25 сакавіка нью-ёрскі аддзел БАЗА сумесна з Згуртваньнем Беларускай Моладзі ў Амэрыцы ладзіць дэманстрацыю каля штаб-кватэры ААН на Мангэтане ў падтрымку змаганьня супраць дыктатуры ў Беларусі. Было таксама адзначана, што плянуецца стварэньне

Сакратар аддзелу Валя Якімовіч выступіла з паведамленьнем аб сьвяце Гуканьне вясны, якое сёлета ўпершыню праводзіць аддзел БАЗА. Прамоўца падкрэсьліла старажытны традыцыйны характар сьвята, распавяла пра ягоную сымболіку і абраднасьць. Як і ўсе сьвяты, Гуканьне вясны скіраванае на падаўжэньне чалавечага роду, а таксама на прыцягненьне сілаў зямлі й абуджанай пасьля зімы прыроды на дапамогу жыцьцёваму і духоваму разьвіцьцю беларусаў. Сп-ня Якімовіч распавяла таксама пра гісторыю адраджэньня сьвята ў наш час, калі ў 1986 годзе маладыя дзяўчаты і хлопцы сабраліся ў Менску адзначыць гэтае сьвята. Тады камуністычныя ідэалёгі з гаркаму кампартыі нацкавалі маладых хлопцаў, вэтэранаў савецкай вайны ў Афганістане, на ўдзельнічаць сьвята, фактычна яшчэ дзяцей. “Аўганцам” паведамлілі, што вось там і там зьбіраюцца фашысты, і іх трэба разганяць. Не разбраўшыся, здаровыя хлопцы, былыя жаўнеры, накінуліся на моладзь, на дзяўчат, якія выйшлі на Гуканьне вясны. Але неўзабаве “аўганцы” разабраліся, што ніякіх “фашыстаў” тут няма, і некаторыя зь іх пазней далучыліся да маладзёвай адраджэнскай арганізацыі “Талака”. Сп-ня Якімовіч заклікала ўсіх прысутных узяць удзел у абрадзе Гуканьня Вясны 22 сакавіка на беразе ракі Гудзон недалёка ад Нью-Ёрку.

Затым абдыліся знаёмствы з гасьцямі і новымі сябрамі аддзелу, прагучалі аб’явы і паведамленьні.

Віталь ЗАЙКА

Здымак Анатоля Старкова

шае беларускае сьвята — Дзень Незалежнасьці, гадавіну Акту 25 сакавіка. Плянуецца, што 25 сакавіка, у сэрду, прадстаўнікі беларускай грамады Амэрыкі прыедуць у Вашынгтон, каб сустрэцца з сэнатарамі й кангрэс-мэнамі, пайфармаваць іх пра становішча ў Беларусі, заклікаць актыўней дапамагаць дэмакратычным і патрыятычным сілам у Беларусі, якія супрацьстаяць антынацыянальнай дык-

группаў БАЗА ў Філядэльфіі і ў ваколіцах Бостану. Галоўная ўправа дапамагае новаствораным групам у складаньні базісных бібліятэкаў, куды ўвойдуць асноўныя кнігі па гісторыі, некалькі кампакт-дыскаў, і г. д. для карыстаньня сяброў групай. П. Станкевіч перадаў першыя некалькі кнігаў такой бібліятэкі, сярод якіх была кніга Паўла Севярынца “Люблю Беларусь”, прадстаўніку групы з Бостану.

Наступны сход

нью-ёрскага аддзелу БАЗА адбудзецца
12 красавіка 2009 году ў Фундацыі імя
П. Крэчэўскага па адрасу:
166-34 Gothic Drive, Jamaica, NY 11432

Даязд цягніком падземкі F да прыпынку 169th St;
адтуль 2 блёкі да скрыжаваньня 167-й вул. і Го-
тык Драйв. Пачатак сходу а 1:00 папаўдні.

Уплаты ў нью-ёрскі аддзел дасылайце на адрас:
Belarusan American Association
P. O. Box 230249
Brooklyn, NY 11223
Чэкі выпісвайце на
Belarusan American Association.

В паседжаньня аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі

Вы не бываеце на зборках нью-джэрзіскага аддзелу БАЗА? А шкада... Цікавыя рэчы пачынаюць адбывацца апошнім часам у грамадзкай залі царквы Жыровіцкай Божай Маці, што стаіць на Рачным гасцінцы (9 River Road) у Гайленд-Парку.

Вось, да прыкладу, ці ведае ваша хто такі Сюлі Прудом. Прыпушчаю, што ймя гэтае магчыма нехта й чуў, але дзе й калі не згадае. Як наўрад ці нехта адкажа, адкуль я ўзяў наступныя радкі: “О, ці бачыш ты зноў пераможны наш сьцяг”... Мяркую, што сёй-той усё-ж здагадаўся й... не змыліўся. Сапраўды, гэта пачатак гімну Злучаных Штатаў Амэрыкі ў перакладзе на нашу мову. Пераклад гэты належыць яму Янкі Запрудніка, які пад час чарговага паседжаньня аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі (15 сакавіка) распавёў прысутным пра тое, як паўстаў сам гімн і якія цяжкасьці зазнае перакладчык, які бярэцца перадаць англамоўную паэзію па-беларуску. А скончыўся выступ сп. Запрудніка прэм’ерай. Гімн Злучаных Штатаў па-беларуску ўпершыню сьпявалі: перакладчык Янка Запруднік, ягоная жонка Надзя, Людміла Бакуновіч, Вячка Станкевіч, Тася Мірановіч і, зь месцаў, усе прысутныя:

“О, ці бачыш ты йзноў пераможны наш сьцяг,
што так горда лунаў у зацітым змаганьні,
і як зоркі на ім асьвятлялі прасьцяг

доўгай ноччу баёў, што грэмелі да раньня?
Бітвы вогненнай жар і змагарны разгар
Пацьвярджалі ўсю ноч, што там быў наш штандар.
О, ты мне скажы, ці красуе той сьцяг
над краінай свабод,
дзе адважны народ?”

Потым слова ўзяў грамадзкі дзеяч, адзін з найактыўнейшых парафіянаў, а таксама перакладчык, Барыс Данілюк, і пасьля некалькіх, перакладзеных ім, псалмаў у залі загучала:

Колькі вачэй гоных і мілых
Красой дзіваліся дзённай;
Згасьлі яны ў цемры магілаў,
А сонца ўзыходзіць і сёньня...

Ня ведаю дакладна, але здаецца Барыс Данілюк — адзіны, хто пераказаў па-нашаму вершы Сюлі Прудомы (Sully-Prudhomme) — францускага паэта, першага ляўрэата Нобэлеўскай прэміі па літаратуры (1901).

Дарэчы, на шматлікіх расейскіх інтэрнэт-старонках, як і трэба было спадзявацца, расейскія шавіністыя цьвердзяць, што музыка гімну Злучаных Штатаў узятая з расейскай народнай песні “Хазбулат удалой”. Сапраўды, нават для неабазнанана ў музыцы чалавека, мэлёдыі

амаль тоесныя. Вось толькі гімн ЗША быў напісаны ў 1814 годзе, а так званая расейская народная песня мае аўтара й назву “Элегія”. Напісаў яе Аляксандар Амосаў (1823-1866) які, як бачым, нарадзіўся тады, калі гіман Злучаных Штатаў ужо сьпявалі. Сам-жа верш упершыню быў надрукаваны ў 1858 годзе. Пра расейскага аўтара “арыгінальнай” музыкі, праўда, невядома нічога, але наўрад ці музыка ўзьнікла шмат раней чым верш. Цяперашняя-ж мэлёдыя й наагул апрацаваная ў 1890 годзе фальклярысткай і этнографам Вольгай Агрэневай-Славянскай. Музыка-ж гімну ЗША арыгінальна была напісаная ангельскім(!) кампазытарам Джонам Стафардам Сьмітам у 1780 годзе для песні “Анакрэон у нябёсах”. Што-ж да Сюлі Прудомы, то й тут расейцы засталіся, як кажучь, “з носам”. У 1901 годзе разам з францускім паэтам на Нобэлеўскую прэмію прэтэндаваў Леў Талстой. “Хто сёньня ведае Прудомы, і хто Талстога!” — часту чытаю я ў розных выданьнях стогны пакрыўджаных і думаю: “Сапраўды, хто сёньня ведае Прудомы, і хто Багдановіча?”

Сяржук СОКАЛАЎ-ВОЮШ

СХОД аддзелу БАЗА ў Нью-Джэрзі
адбудзецца 19 красавіка 2009 году
апаўдні ў залі пры царкве Божай Маці
Жыровіцкай па адрасу:
9 River Rd, Highland Park, NJ 08904

25 Сакавіка ў беларускай дыяспары сьвету

Бэльгія

Беларуская дыяспара Бэльгіі разам з усім нацыянальнасьведомым беларускім сьветам адзначыла 25 сакавіка выдатную ўрачыстасьць – Дзень Волі, усталяваны ў памяць абвешчання незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі 25 сакавіка 1918 году.

Сьвяткаваньне распачалі ў беларускай царкве ў Антвэрпане, дзе быў адслужаны малебен за беларускі народ. У часе набажэнства была асьвячана выва крыжа на мармуровай Пагоні, якая ўлетку будзе ўрачыста ўсталяваная на магіле Старшыні Рады БНР сьветлай памяці Міколы Абрамчыка, цела якога спачывае ў Парыжы.

У вітальным слове парах беларускай царквы сьвятар Ян Майсейчык падкрэсьліў сымбалізм таго, што беларуская незалежнасьць была абвешчана ў сьвята Дабравешчання Найсьвяцейшай Багародзіцы. Абвешчана беларускай незалежнасьці ня стала момантам імгненнага вызваленьня нашага народу, але абазначыла пачатак пакутнага і адначасова гераічнага шляху да здабыцця волі. Адзначэньне гэтае даты скіроўвае нас да асэнсаваньня пройдзенага і сучаснага змаганьня за незалежнасьць і да схіленьня галаваў перад гераізмам змагароў усіх пакаленьняў.

Пасьля набажэнства ўдзельнікі сьвяткаваньня накіраваліся ў Лювэн на магілу сьветлай памяці Міколы Равенскага, выбітнага кампазытара, аўтара музыкі да гімну “Магутны Божа”. Пасьля паніхыды за душу Міколы Равенскага і ўсіх правядураў і ваяроў, што жыцьцё сваё за веру сьвятую і Бацькаўшчыну паклалі, старшыня Беларуска-Эўрапейскага Задзіночання (БЭЗ) Зьміцер Піменаў перадаў сьвяточнае прывітаньне ад Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілла.

Пасьля ўскладаньня кветак і запаленьня зьнічыха ўдзельнікі накіраваліся да ветэрана змаганьня за волю Беларусі сп. Янкі Жучкі, які, нягледзячы на хваробу, прыняў гасьцей з радасьцю і вялікім узрушэньнем.

Завершылася сьвяткаваньне сьвяточнай, але поспай вчэрэй ў рэстарэацыі.

BEZ-info

Канада

Можна, хто спытае: дзе-ж цяпер Беларусь? Там, братцы, яна, дзе наша мова жыве!...

Гэтыя словы нашага славутага паэты Францішка Багушэвіча сталі лейтматывам сёлетняга Дня Волі ў Тароньце. Сьвяткаваньне ўгодкаў абвешчання незалежнасьці БНР тутэйшая грамада беларусаў прысьвяціла ўшанаваньню роднае мовы.

На сьвята незалежнасьці таронтаўскія беларусы сабраліся ў нядзелю, 29 сакавіка. Пасьля ўрачыстае службы ў царкве сьв. Кірылы Тураўскага, якую адправіў япіскап Менскі і Наваградзкі Сьвятаслаў, да удзельнікаў сьвяточнае імпрэзы з пранікнёнымі словамі звярнулася Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла.

З энтузіязмам прысутныя ўзялі ўдзел у Агульнанацыянальнай дыктоўцы, якая на працягу апошніх тыдняў ахапіла шырокае кола нашага грамадства ня толькі на радзіме, але й за яе межамі. Дыктоўка пашырае геаграфію беларускасьці – гэтым разам на заходнюю палову зямной кулі. За сталамі ў залі Беларускага грамадзка-рэлігійнага цэнтру старанна выводзілі словы дыктоўкі і Старшыня Рады БНР, і студэнты, і школьнікі. Дыктоўку пісалі ўладка Сьвятаслаў, пісьменьніца Вольга Іпатава, госьця з Брытанскай Калюмбі Эва Пашкевіч – дачка ўкладальніцы “Ангельска-беларускага слоўніка” Валянтыны Пашкевіч. Спрабавалі свае сілы й тыя, хто ніколі не вывучаў беларускую мову ў школе, напрыклад, нашыя сябры з Расеі ды Украіны. Усіх разам дыктоўку пісалі 42 чалавекі. Тэкстам, які прачытала Надзея Дробіна, стаў верш Максіма Танка “Родная мова”. Пераможцаў чакалі прызы – кнігі В. Іпатавай і К. Акулы.

Мастацкая частка сьвяткаваньня распачалася выступам нашых “Яваровых людзей”. Да фальклёрнага гурту, які існуе ў Таронце ўжо каля васьмі гадоў, далучаюцца ўсё новыя ды новыя таленты. З сольнымі нумарамі ў канцэрт выступілі Міхась Шэмет, Максім Івашын, Дамініка і Каміла Кавалёвы. Песьні і танцы роднай зямлі, чуючыя строі з розных куткоў Беларусі дадалі глядачам узнятага, сьвяточнага настрою.

Зьміцер ЭЛЬЯШЭВІЧ

Летува

Усялякае панявольне пачынаецца з забароны мовы.
Ралан Барт

УВільні ў Таварыстве Беларускай Культуры ў Літве 28 сакавіка адбылося сьвяткаваньне 91-х угодкаў незалежнасьці БНР. Пасьля выкананьня нацыянальнага гімну “Мы выйдзем шчыльнымі радамі” старшыня ТБК Хведар Нюнька зачытаў зварот Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілла да беларускага народу.

Гасьці зь Літвы і Беларусі выказалі занепакоенасьць сёняшняй сітуацыяй і надзею на вяртаньне Беларусі да нацыянальных і дэмакратычных каштоўнасьцяў.

На сьвяткаваньне быў запрошаны Аляксандар Казулін, які падзяліўся сваімі думкамі адносна далейшага шляху Беларусі. Лідэр Маладога Фронту З. Дашкевіч распавёў аб дзейнасьці гэтага моладзёвага аб’яднаньня. У яго прамове гучала занепакоенасьць сітуацыяй, калі апазыцыя раз’яднаная і, магчыма, прышоў час ёй сыйсьці ў адстаўку. Зусім ня шмат засталася сярод іх лідэраў, якім можна давяраць.

З найвялікшым беларускім нацыянальным сьвяткам прысутных павіншаваў першы амбасадар Літоўскай Рэспублікі ў Беларусі Альфонсас Аўгуліс. Ад самакіраваньня г. Вільні павіншаваць беларусаў прыехала сп-ня Рэната Лісоўская-Урбановіч.

Старшыня Рады Згуртаваньня беларусаў сьвету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская выступаючы зазначыла, што сьвята 25 Сакавіка неабходна было-б пераводзіць з палітычнага кантэксту ў народны і адзначаць яго разам як нацыянальнае сьвята і не праводзіць у гэты час палітычных акцый. Сп-ня Шыдлоўская распавяла аб падрыхтоўцы да V Зьезду беларусаў сьвету і аб тых праблемах, якія сустракаюцца.

На заканчэньне бард Алесь Камозкі агучыў свае творы, а вучаніца другой клясы школы Ф. Скарыны Ксенія Мілаш парадавала ўсіх беларускімі песьнямі.

На дадзены момант адна з самых актуальных праблемаў – гэта ідэнтыфікацыя беларусаў, захаваньне іх нацыянальнай саматоеснасьці. Калі ідзе нахабная, і ўжо непрыхваваемая русіфікацыя, паўстае вострая праблема выжываньня нацыі. І супрацьстаяць ёй можна толькі разам, толькі аб’яднаўшыся. Гэта асноўная думка, якая гучала ў часе сьвяткаваньня.

Алесь АДАМКОВІЧ

* * *

Рыхтавацца да 91-х угодкаў БНР мы пачалі загадзя. 7-га студзеня ўтварылі арганізацыйны камітэт у складзе прадстаўнікоў Аб’яднанага цэнтру беларускіх ініцыятываў, Беларускага інфармацыйнага цэнтру, Беларускага музэю імя І. Луцкевіча, Віленскага беларускага таварыства палітычных вязьняў і ссыльных, Саюзу беларускіх пісьменьнікаў ды Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны Віленскага краю і прыступілі да працы.

Перш-наперш, склалі праграму сьвяточных мерапрыемстваў, каштарыс магчымых выдаткаў, разьмеркавалі абавязкі.

Прачытаць лекцыю студэнтам і выкладчыкам ЭГУ, грамадзкасьці Вільні на тэму “Постаці БНР” узяўся сп. Алесь Смалянчук, ускласьці кветкі да помнікаў братам Івану і Антону Луцкевічам ды Ёнасу Басанавічусу на могілках Роса – сп. Кірыл Атаманчык, арганізаваць службу ў Свята-Троіцкай царкве, што ў Базыльскіх мурах, – сп. Юры Гіль.

Адказнасьць за падрыхтоўку і правядзеньне ўрачыстай і мастацкай частак праграмы, была ўскладзеная на Андрэя Асадчага, Сяргея Вітушку, Сяргея і Таццяну Дубаўцоў, Віталю Каракорскага, Андрэя Лапцёнка, Валерыя Руселіка і Валянціна Стэха.

Заканчэньне на бачыне 8

Сумеснае сьвяткаваньне 25 Сакавіка

Заканчэньне з бачыны 1

БАЗА Вячка Станкевіч. Ён даў агляд перадумоваў прыняцця Акту 25 Сакавіка, накрэсьліў гістарычныя абставіны ў Беларусі 91-гадовай даўніны, параўнаў іх зь сёнешнімі падзеямі ў Беларусі й вакол яе, спыніўся на працы беларусаў Амэрыкі па дапамозе для сваёй Бацькаўшчыны і на задачах, якія надалей стаяць перад беларускай грамадой Злучаных Штатаў Амэрыкі.

У сваім прывітальным слове Старшыня аддзелу БАЗА ў Нью-Ёрку Віталь Зайка адзначыў, што жыцьцё вымагае мацаваньня і кансалідацыі беларускіх сілаў паўсюль, і што менавіта ідэалы Акту 25 Сакавіка ёсьць надзейным і магутным падмуркам для гэтага.

Сп. Зайка зачытаў прывітаньні ад Беларускага Кангрэсовага Камітэту Амэрыкі, ад беларусаў Вялікай Брытаніі, Эстоніі, ад БАП(Н)Ц ды іншых арганізацыяў, установаў ды асобаў.

Са зваротам да прысутных выступіў былы шматгадовы Старшыня Галоўнай управы БАЗА Антон Шукелойць. Ён адзначыў важнасьць Акту 25 Сакавіка, а таксама ўшанаваньне памяці заснавальнікаў БНР, у прыватнасьці Антона Луцкевіча, ініцыятара і рэдактара Акту, якому сёлета спаўняецца 125 год з дня нараджэньня. Сп. Шукелойць падзяліўся ўспамінамі аб А. Луцкевічу, прыгадаў рэгулярныя вечарыны Таварыства Беларусаў пры Віленскім унівэрсытэце, на якіх выступаў Антон Луцкевіч. Сп. Шукелойць выказаў шкадаваньне, што ў цяперашнім выданьні “Наша Ніва”, якое носіць імя славутай адраджэнскай газеты, згадкі пра антынацыянальнага дыктатара Лукашэнку пераважаюць над артыкуламі пра такіх асобаў як Антон Луцкевіч, які шмат зрабіў для гістарычнай “Нашай Нівы” і беларускага адраджэньня наогул.

Затым адбыўся сьвяточны канцэрт у выкананьні чуючыя Валянціны Пархоменкі, Алеся Казака і Вольгі Казак. Пры-

сутныя з энтузіязмам слухалі народныя песьні, беларускія патрыятычныя сьпевы, а таксама мэлёдыі, напісаныя самымі

выканаўцамі. Надзвычай вялікае ўражаньне зрабілі песьні “Малітва” і “Пагоня” на словы М. Багдановіча, у аранжыроўцы трыё Казак. Заля раз-пораз падымалася танчыць пад беларускую музыку.

Віталь ЗАЙКА

Усе былі ў захваленьні ад сьвяточнага канцэрту

Календар “БЕЛАРУСА”

100 гадоў таму, **8 красавіка 1909 году** ў Лунінцы ў сям’і святара нарадзіўся **Мікалай Мінкевіч**. Ён вучыўся ў Віленс-

кай беларускай гімназіі і ўжо па вайне стварыў некалькі ўнікальных фотаальбомаў, прысьвечаных гімназіі. У паваяннай Нямеччыне Мікалай Мінкевіч быў доктарам у лягера ў Ватэнштэце, потым выехаў у Аргентыну.

Урэшце з’ехаў у ЗША, быў нават віцэ-прэзідэнтам БЦР. Ад 1962 году ён разам з жонкай Галінай, поруч з асноўнай працай, даглядаў свайго цесця — Радаслава Астроўскага.

Пасля выхаду на пэнсію Мінкевіч перабраўся ў Флярыду, пасяліўшыся на беразе акіяну, каб, паводле Лёнгіны Брылеўскай, быць бліжэй да Беларусі. Памёр у 1980 годзе.

12 красавіка 1969 году ў Пэнлі (Брытанія) памёр доктар **Сяргей Малафееў**. У 1921 годзе ён стаў ля вытокаў Беларускага Студэнцкага Саюзу, заснаванага ў мурох Віленскага ўніверсітэту. Малафееў увайшоў у склад першай управы БСС.

Па сканчэнні ўніверсітэту працаваў кіраўніком павятовага шпіталю ў Сьвянцяхах. Увосень 1939 году арыштаваны савецкімі ўладамі і высланы пад Архангельск. У 1942 годзе трапіў у Армію Андэrsa, змагаўся з нем-

цамі пад Табрукам. Па вайне апынуўся ў Брытаніі, працаваў у польскім шпіталі ў Пэнлі. Удзелу ў беларускім руху ў Англіі, здаецца, ня браў.

20 красавіка 1939 году, празь месяц пасля заняцця Прагі нацыстамі, старшыня Рады БНР Васіль Захарка і Іван Ермачэнка даслалі мэмарыял А. Гітлеру. Дзеячы прасілі не пакідаць без увагі будучае беларускае пытаньне на магчымым разгроме СССР. У Бэрліне заўважылі мэмарыял і запрасілі Ермачэнку з Захаркам у Бэрлін.

Праўда, у хуткім часе Захарка адмовіўся ад супрацоўніцтва з нацыстамі і ў сваіх артыкулах жорстка крытыкаваў чарговых акупантаў Беларусі.

22 красавіка 1954 году памёр Сяргей Сахараў (нарадзіўся ў 1880 годзе ў Полацку). У 1920—1940-я ён быў адным з стаўпоў беларушчыны ў Латвіі.

Педагог, фальклярыст, краязнаўца. У красавіку 1945 годзе саветы арыштавалі беларускага дзеяча і выслалі на пяць гадоў у Казахстан. Выжыў і вярнуўся назад у Латвію.

24 красавіка 2004 годзе памёр **Уладзімір Пеляса** (нар. у 1918 г. у Лідзе). У. Пеляса ў паваяннай Нямеччыне займаўся скаўтынгам. Ён і сабраў багатую калекцыю матэрыялаў, звязаных са скаўтынгам у лягерах ДП: рукапісныя і друкаваныя перыёдыкі, статуты, літаратуру, сьцягі. Частка сабранага захоўваецца ў архіве пры царкве ў Саўт-Рывэры.

Браў Уладзімер Пеляса ўдзел у грамадскім жыцьці. Узначальваў нью-ёрскі аддзел дапамогавага камітэту, уваходзіў ва ўрад БККА, быў актывістам парафіі сьв. Кірылы Тураўскага ў Рычманд-Гіле. У 1950-х заснаваў выдавецтва, у якім выдрукаваў за ўласны кошт некалькі кніг эмігрантаў. Пахаваны на праваслаўным могілніку ў Маспэце.

26 красавіка святкуе 80-ы дзень нараджэння беларускі гісторык з Варшавы **Юры**

Туронак (нарадзіўся ў 1929 г. у Дукштах, сёння — Летува), З адукацыі эканаміст, дасьледаваў кан’юнктуру міжнароднага хімічнага рынку. Ад 1960-х Ю. Туронак заняўся гістарычнымі дасьледаваньнямі, і ў 1986 годзе абараніў доктарскую “Беларусь пад нямецкай акупацыяй”.

Дасьледуе беларуска-польскія дачыненні, гісторыю беларускай кнігі ў XX-м ст., падзеі Другой сусьветнай вайны. У 1993 годзе ў Менску выйшла “Беларусь пад нямецкай акупацыяй” — і стала бэстсэлерам. А ў 2006 годзе ўсе ягоныя працы выйшлі пад адной вокладкай у зборніку “Мадэрная гісторыя Беларусі”.

Алег ГАРДЗІЕНКА

Сьв. пам. Уладзімер РУСАК (19.11.1913 - 06.02.2009)

Пару гадоў таму беларускае грамадства Нью-Ёрку правяло на вечны супачын знашую актыўную і надзвычай дабрадушную сьветлай памяці Нюру Русак. А цяпер каля магілы яе ўзьняўся й курганчык ейнага былога мужа в. пам. Уладзімера Русака. Родам ён быў зь вёскі Сьвяцілавічы, што нелёка ад Баранавічаў. У Злучаныя Штаты Амэрыкі яны зь Нюрай прыехалі ў 1949 годзе.

Хоць у апошнюю чвэрць веку ў грамадскім жыцьці нам даводзілася ісьці супольна, пару мамэнтаў з далёкае даўнасьці настырліва не забываюцца.

Год 1944. Месяц ліпень. Горад Каралевец (Кёнігсбэрг). Беларусы ў горадзе поўна. Нядаўна прыбыў эшалон БЦР. Перад гэтым прыехалі колькі вагонаў юнакоў Саюзу Беларускай Моладзі. Натоўпы сялянаў-уцекачоў зь Беларусі. Асноўны клопат кожнага — дастаць прадуктаў, зарабіць пару марак, аформіць нейкія паперы.

У бегу штадзённых праблемаў я, згубіўшыся ад людзей, зь якімі прыехаў, ды ад бацькоў, калі даведаўся ад немцаў, што прыбыў яшчэ нейкі эшалон зь беларусамі, ды што ён накіроўваецца ў Бэрлін, сьпешна пабег туды. Але мне, як спозьне-наму, не аказалася месца ў вагоне. І раптам, калі цягнік ужо пачынаў рухацца, адчыніліся дзьверы аднаго купэ і мяне проста ўцягнулі ў вагон. Былі гэта спадарства Нюра і Уладзімер Русакі. Адтуль пачалося ў мяне зь імі блізкае знаёмства.

Мамэнт другі. Год 1949. ДП лягер Шляйсгайм каля Мюнхэну. Адбываецца зьезд арганізацыі беларускіх скаўтаў на чужыне. Сабраліся мы прадыскупаць нашыя праблемы. У. Русак у той час ня быў ужо скаўцкага веку і заняў пазыцыю адваротную да мае. Мы дорбра зь ім паспрачаліся... і разыйшліся.

Шмат гадоў пазьней, калі я апынуўся ў ЗША, мы зь ім зноў сустрэліся й пачалі супрацоўнічаць. Я часта рабіў даклады ў вэтэранскіх арганізацыях, якімі ён кіраваў, а ён дапамагаў мне і ў Бэлэры і ў рэспубліканскіх арганізацыях, дапамагаў БІНіМу, парадкуючы кніжныя калекцыі, беларусаведныя матэрыялы др. В. Тумаша ды пераплятаючы газэтныя зборы Фундацыі імя П. Крэчэўскага.

Слоў няма, шчырыя грамадзкія працаўнікі, спадарства Нюра і Уладзімер Русакі, шмат дапамглі беларускаму руху ў Амэрыцы. Вечная ім памяць.

В. КІПЕЛЬ

Сьв. пам. а. пратадыякан Алег МАХНЮК (07.05.1928 - 21.02.2009)

У веку 80 гадоў адыйшоў ад нас у вечнасьць айцец пратадыякан Алег Махнюк. Нарадзіўся ён у Беларусі на Шаркаўшчыне. У 1944 годзе апынуўся ў Нямеччыне і пражыў у беларускім лягера Ватэнштэт пяць гадоў. Часу не марнаваў. Вучыўся ў беларускай гімназіі імя Максіма Багдановіча, быў актывістам у скаўцкім жыцьці. У скаўцкім міжнацыянальным лягера “Брацтва” на возеры Вальхэнзэе, Альпы, Баварыя, 30 жніўня — 15 верасня 1949 году здаў іспыты на скаўтмастэра. Меў прыгожы голас — “аксамітны барытон”, як сказаў архіепіскап Апанас. Пяць у хоры “Рэвэрсэсаў”, якім кіраваў, пісаў словы і музыку Пятро Нядзьвецкі. Пяць у царкоўным і лягерным харох.

У сьнежні 1950 году прыехаў у ЗША і пасяліўся ў Саўт-Рывэры. 25 ліпеня 1952 году, яшчэ не абжыўшыся ў Амэрыцы, быў пакліканы ў амэрыканскае войска. Служыў на Далёкім Усходзе, у Карэі. 27 траўня

1954 году быў ганарова звольнены з рангай капраля.

Прапрацаваў на заводзе Форда ў Эдысоне больш за 30 гадоў.

24 кастрычніка 1954 году жаніўся зь Людмілай Каліноўскай. Абое яны былі духова адоранымі людзьмі і шчыра працавалі для добра парафіі.

30 ліпеня 1972 году адбылося архірэйскае высьвячэнне царквы сьв. Еўфрасіньні Полацкай. Пасля заканчэння крыжовага ходу навакол царквы і сьв. літургіі з блашаваньня архіепіскапа Якаваса япіскап Філатэос усклаў аздоблены крыж на настаецеля царквы а. Мікалая Лапіцкага, а. Сьвятаслава Каўша ўзвёў у сан пратаярэя, а а. Алега Махнюка ў сан пратадыякана за зробленыя купал, іканастас, кіюты на іконы сьв. Еўфрасіньні Полацкай і Жыровіцкай Божай Маці, аналоі і іншыя патрэбныя ў царкве рэчы. Не абмінуў а.

Алег і могілкі — зрабіў драўляную браму.

У 1980 годзе спадарства Махнюк пабудаваў дом і пераехалі жыць у г. Джэймсбург, Нью-Джэрзі.

Бязьлітасная сьмерць забрала матушку Людмілу ў 2003 годзе. Цяпер вось адыйшоў ад нас і айцец пратадыякан Алег, пакінуўшы ў смутку дачок і іх мужоў: Нону і Юрку Азарка ў Самэрсэце і Алісу і Франка ДіКосмо ў Каленіі, і ўнукаў: Хрыстафора і Марка Азарка, Юльяну ДіКосмо і сп-ню Вольгу Лявіцкую.

Ад імя парафіяльнага камітэту царквы сьв. Еўфрасіньні Полацкай выказваю самае шчырае спачуваньне сям’і нябожчыка.

Шчыра дзякую ўсім, хто быў на паніхідзе і пахаванні і аддаў нябожчыку апошнюю зямную пашану.

Вечная яму памяць!

Міхась СЕНЬКА

На магілу Алега Махнюка

Мы разьвіталіся з табой назаўжды
“Вечную памяць” сьпявалі ў царкве,
Цяжкі сум душой авалодаў,
Нельга паверыць, што ты не жывеш.

Мы схілілі галовы над гробам тваім
Сьлёзы ад жалю напоўнілі вочы,
Зімні вечер сьпяваў разьвіталы гімн.
Чуўся ў гурце ціхі плач жаночы.

Бывай, наш дружа Алег!
Няхай лёгкая зямля табе будзе.
(Час жыцьця гэта хутка прабег.)
Мы цябе век не забудзем.

Лявон БАРАВЫ

25 Сакавіка ў беларускай дыяспары ў сьвеце

Заканчэньне з бачыны 6

Да ўдзелу ў сьвяце быў запрошаны хор “Менка” зь Менску.

І сьвята, трэба сказаць, удалося. Напачатку ўрачыстасьці, якая адбылася ў Камэрнай залі Акадэміі музыкі і тэатру Летувы, з вуснаў вядучай Тацьцяны Кавальчук прагучала вішаваньне Старшыні Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Івонкі Сурвілла. Пасьля слова ўзяў чалец Сэйму Летувіскай Рэспублікі Гінтарас Сангайла, затым — прафэсар, доктар гістарычных навук Аляксей Смалянчук.

Але асабліва ўразіла прысутных выступленьне хору “Менка” пад кіраўніцтвам Кірылы Насаева. Увазе слухачоў быў прапанаваны рэпэртаўр, які складаўся зь песьні розных народаў сьвету на нямецкай, англіскай, італьянскай, расейскай, беларускай і летувіскай мовах.

А завяршыўся канцэрт рэлігійным гімнам “Магутны Божа” на словы Натальі Арсеньевы і музыку Міколы Равенскага.

Пасьля канцэрту слухачы яшчэ доўга не маглі разыйсьціся, абменьваліся ўражаньнямі, дзяліліся плянамі на будучыню.

Беларуская моладзь Вільні прымаркавала адмыслова да сьвята чарговы нумар газеты «Хмара», якую яны выдаюць пры падтрымцы Эўразьвязу і Рады міністраў Паўночных краінаў.

Валянцін СТЭХ,

Старшыня Віленскага беларускага таварыства палітычных вязняў і ссыльных

Чэхія

Сябры суполкі беларусаў у Чэхіі “Скарына” адзначылі 91-я ўгодкі БНР у Празе, якая непарыўна звязаная зь першымі дзесяцігодзьдзямі дзейнасьці Рады БНР.

На Альшанскіх могілках былі ўскладзеныя кветкі да магілаў Прэзыдэнтаў БНР Пётры Крэчэўскага і Васіля Захаркі, а таксама сьпявака Міхася Забэйды-Суміцкага.

Урачыстая вячэра адбылася ў рэстаранце ў старажытным Праскім Градзе. Намесьнік старшыні Рады БНР Сяргей Навумчык зачытаў зварот Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілла да беларускага народу з нагоды 91-х угодкаў абвяшчэньня незалежнасьці БНР. А затым прагучаў запіс адмысловага віншаваньня сп-ні Сурвілла, зь якім яна звярнула да праскіх беларусаў. “Жадаю ўсім нам, каб мы маглі сьвяткаваць гэты дзень радасна і ўрачыста ў Беларусі. Сьвяткаваньне 25 Сакавіка ў Празе ёсьць маімі лепшымі ўспамінамі... У Празе мела радасьць спаткацца з Васілём Быкавым і іншымі цудоўнымі людзьмі,” — сказала Івонка Сурвілла.

Гісторык Сяргей Абламейка падзяліўся з прысутнымі думкамі пра свае досьледы ў менскіх архівах і сказаў, што яго асабліва ўразіла бескарэспандэнтскае заснаваньне Івонкі БНР, а працавалі яны ў экстрэмальных умовах.

Госьць зь Менску Леанід Авілін вельмі добра сьпяваў народныя песьні, а беларускія мэлэды на цымбалах выконвала Лініна.

А. Ц.

Эстонія

Раніцай 25 сакавіка ў старым горадзе Таліну ўрачыста адкрылі мэмарыяльную дошку на будынку, дзе з 1920 па 1925 год знаходзілася вайсковая дыпламатычная місія БНР у Эстоніі пад кіраўніцтвам генэрал-лейтэнанта Алега Карчак-Крыніца-Васількоўскага.

Дошку стварыў беларускі скульптар Аляксей Шатэльнік. На адкрыцьцё былі запрошаныя прадстаўнікі беларускай дыяспары, эстонскія грамадзкія актывісты, палітыкі.

Намеснік старшыні Задзіночаньня Беларусаў Вялікай Брытаніі чалец Рады БНР Мікола Пачкаеў, які прыбыў на адкрыцьцё зь Лёндану, зачытаў віншаваньне Старшыні Рады БНР Івонкі Сурвілла з нагоды адкрыцьця памятнай дошкі і Дня незалежнасьці БНР. Яму-ж было прадстаўлена права адкрыць памятную дошку.

Пасьля гэтага ў эстонскім парламэнце адбыўся прыём у віце-спікера Крыстыны Оюланд, на якім яна павіншавала беларусаў з нацыянальным сьвятам. Потым адбыўся круглы стол паміж дэпутатамі эстонскага парламэнту і беларусамі на тэму беларуска-эстонскіх адносінаў.

Ініцыятарам і арганізатарам урачыстых мерапрыемстваў былі беларуска-эстонская арганізацыя “Valgevene Uus Tee” (“Новы Шлях для Беларусі”). Стварэньне дошкі падтрымалі наступныя арганізацыі і ініцыятывы: супольнасьць “Трэці Шлях”, Задзіночаньне Беларусаў Вялікай Брытаніі, Беларускі Моладзевы Рух Амэрыкі, а таксама беларускія ініцыятывы Эстоніі.

Паводле belmov.org

Рэдакцыя “Беларуса” нагадвае, што набліжаецца да канца тэрмін збору твораў для альманаху беларускіх пісьменьнікаў замежжа “**БЕЛАРУС 2009**”

Зьмясьціць свае творы ў альманаху маюць права ўсе аўтары, якія пішуць па-беларуску ў самых розных літаратурных накірунках. Адзінае патрабаваньне — аўтары павінны жыць па-за межамі Беларусі.

Плануемы час выхаду альманаху ў сьвет — жнівень 2009 году.

Свае творы аўтарам найлепш дасылаць у рэдакцыю электроннай поштай на адрас: hazetabelarus@att.net У выключных выпадках, калі аўтары ня маюць доступу да сусветнага сеціва, творы можна даслаць поштаю запісанымі на CD ці DVD альбо надрукаванымі на паперы на адрас рэдакцыі:

BIELARUS / P. O. Box 3225 / Farmingdale, NY 11735 USA

Тэксты пажадана пісаць тарашкевіцай. Творы напісаныя наркомаўкай, у альманаху будуць надрукаваныя тарашкевіцай.

Кожнаму аўтару, хто вырашыць даслаць творы для альманаху, пажадана таксама даслаць свой партрэтны здымак і кароткую аўтабіяграфію і, калі за хочучь, дадатковую інфармацыю пра сябе, якую яны хацелі-б паведаміць сваім чытачам.

Апошні тэрмін для дасылак твораў **31 траўня 2009 году.**

Пасьля выхаду альманаху ў сьвет кожны аўтар атрымае адзін асобнік бескаштоўна. Аўтары пры жадаваньні змогуць замовіць дадатковую колькасць асобнікаў па сабекошту, які будзе паведамлены ім пазьней.

Ганарараў аўтарам рэдакцыя “Беларуса”, нажаль, выплочваць ня можа, бо не зьяўляецца камэрцыйным выданьнем, а існуе выключна дзякуючы падтрымцы падпісчыкаў і ахвярадаўцаў.

З пытаннямі кантактуйце рэдакцыю. Жадаем поспехаў!

Паважанае спадарства,

запрашаем вас на сьвяткаваньне дня сьвятога Кірылы Тураўскага ў нядзелю **10-га траўня 2009 году** ў Катэдральным саборы Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы ў Брукліне, які носіць імя гэтага славуэта сьвятога. Парафіяльнае сьвята пачнецца а 10-й гадзіне раніцы з архіярэйскай багаслужбы. Разам з **япіскапам Наваградзкім і Паўночна-Амэрыканскім Сьвятаславам**, хіратанізацыя якога адбылася ў гэты-ж дзень у саборы год таму, прыняць ўдзел ў сьвятоточным набажэнстве запрошаныя яраархі **Украінскае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы ў ЗША, архіпіскап Уманьскі і Дэтройтскі Аляксандар, япіскап Г’юстанскі і Тэхаскі Макарыюс** і шанюнае сьвятарства з іншых беларускіх і ўкраінскіх царкваў.

Дарэдаўцаў па запрашэньні: **B, Q, 2, 3, 4, 5** да прыпынку **Atlantic Ave**; цягнікімі: **D, M, R, N** да прыпынку **Atlantic Ave–Pacific Street**; цягнікімі: **A, C, G** да прыпынку **Hoyt-Schermerhorn Street**.

Паркаваць самаходы можна ў гаражы на **Hoyt-Schermerhorn Street** — два блёкі паралельна **Atlantic Ave**. ці на бязкоштных стаянках на прылептых вуліцах.

На выдавецкі фонд БНІМу ахвяравалі:

Беларуская Праваслаўная	Г. Мерляк50
Народная Царква	Т. Колба50
Э. Рыжы	Ж. Малашэвіч30
Л. Шурак	А. Міцкевіч15

15 траўня 2009 году ў залі сабору сьв. Кірылы Тураўскага па адрасу: 401 Atlantic Ave, Brooklyn, NY 11217

Вольга КАЗАК (Olyia) будзе прэзэнтаваць свой новы ангельскамоўны кампакт-дыск. У імпрэзе возьмуць удзел вядомыя прадусэры і выканаўцы. У кошт квіткі (**\$20**) уваходзяць пачастунак і шоў.

Дзьверы адчыняцца а **9-й** гадз. веча. Пачатак а **10-й**. Ад **11-й** да **12-й** - прыняцьце.

Шчыра віншуем сп-ва Сяргея і Тамары Капыткаў з нараджэньнем сына. Сябры БАЗА

Газэта “**БЕЛАРУС**” бясплатна надрукуе кароткія прыватныя аб’явы некамерцыйнага характару, віншаваньні, запрашэньні, спачуваньні ды інш.

Паважаныя падпісчыкі **Сяргей Аўраменка, Дзьмітры Мамонаў, Сяргей Губа, Т. і У. Герасімовіч** дашліце, калі ласка, у рэдакцыю свой дакладны паштовы адрас, даслаўшы Вам асобнікі газеты вяртаюцца.

НА ВЫДАВЕЦКІ ФОНД “БЕЛАРУСА” АХВЯРАВАЛІ:

Я. Арцюх\$100
Я. Шыбут100
В. Кавалёва70
Г. Аўсейчык50
В. Бортнік50
С. Губа50
М. Касьцюк50
В. Крэмес50
В. Кузьменка50
Х. Навуменка50
К. Нікалаеня50
С. Пятровіч50
А. Русецкая50
Д. Самусевіч50
В. Станкевіч50
М. Сьнежка50
Ю. Таўкачова50
М. Шаўцова50
П. Мірановіч30
Уладыка Юры25
П. Грыгальчык15

Усім шчыры дзякуй!

БЕЛАРУС

Газэта Беларусаў у Вольным Сьвеце

Выдае штомесячна: Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне Сусьветнае сеціва: baza-belarus.org

Падпіска \$50 на год.

Чэкі выпісвайце на **BIELARUS**

BIELARUS

Belarusian Newspaper in the Free World

Published monthly by **Belarusian American Ass'n, Inc.**

Subscription \$50 yearly

Make checks payable to **BIELARUS**

Рэдагуе калегія.

Адказны рэдактар **Марат КЛАКОЦКІ**

Падпіска **Сяргей ТРЫГУБОВІЧ**

Артыкулы, падпісаныя прозьвішчам ці ініцыяламі, могуць зьмяшчаць пагляд, зь якімі Рэдакцыя не згаджаецца. Перадрук дазваляецца толькі пры ўмове зазначэньня крыніцы.

© **BIELARUS**, 2009

Адрас для допісаў і кантактаў:

BIELARUS

P.O. Box 3225

Farmingdale, NY 11735

E-mail: hazetabelarus@att.net

Сусьветнае сеціва:

www.bielarus.org

ISSN 1054-9455

Адказнасьць за змест рэкламы нясе рэкламадаўца.